

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en
pré-toets natuurbeschermingswet
Kanaalstraat Oostzijde
Raalte

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet
Kanaalstraat Oostzijde, Raalte

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BIZ.NU
Contactpersoon: dhr. W.Bekke

Projectnummer en versie: 373, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 20 januari 2014
Ligging projectgebied: Kanaalstraat Oostzijde Raalte	Amersfoortcoördinaten: 215.8294 Y488.895	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het onderzoeksgebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	6
4. Gebiedsbescherming.....	8
4.1 Algemeen.....	8
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied.....	8
4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS).....	8
4.4 Conclusie.....	9
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	10
5.1 Methode.....	10
5.2 Verwachting.....	11
5.3 Resultaten.....	12
5.4 Toetsingskader.....	14
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	14
5.6 Historische gegevens.....	17
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	17
6. Conclusies en advies.....	18
Bijlagen:.....	19

Samenvatting

Er zijn concrete plannen om woningen te bouwen op een bedrijventerrein aan de Kanaalstraat Oostzijde in Raalte. Het plangebied bestaat uit bedrijventerrein en een perceel braakland. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wetgeving met betrekking tot beschermde natuurgebieden, heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde planten en dieren. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermd natuurgebied en -leefgebied van soorten in de omgeving negatief beïnvloed.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De inrichting en het gebruik maken het onderzoeksgebied tot een habitat dat voor de meeste beschermde planten- en diersoorten ongeschikt is. Toch zijn er bepaalde diersoorten die de gebouwen als vaste rust- of voortplantingsplaats benutten, waaronder sommige vogelsoorten en mogelijk vleermuizen en de steenmarter.

Er nestelen ieder voorjaar vogels in de gebouwen. Dit zijn soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten volgens de Ff-wet strikt beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Om de gebouwen te slopen in overeenstemming met de Ff-wet, dienen deze buiten de voortplantingsperiode gesloopt te worden. De meest geschikte periode om de gebouwen te slopen is september-februari.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van één of meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten worden. Sommige gebouwen in het onderzoeksgebied lijken in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode en met behulp van een batdetector, kan duidelijkheid verschaffen in de functie die het onderzoeksgebied voor vleermuizen heeft. Vervolgonderzoek naar vleermuizen is gebonden aan seizoenen en dient uitgevoerd te worden in de periode mei/juni tot medio augustus. Voor de overige soorten die in het onderzoeksgebied voorkomen geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. De dichtheden zijn dusdanig laag dat er geen nadere maatregelen genomen hoeven te worden in het kader van de algemene zorgplicht. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten en/of functioneel leefgebied van soorten met een verblijfplaats buiten het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe omgeving van beschermd natuurgebied of de EHS. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt zich tot het onderzoeksgebied en heeft geen negatief effect op gebieden erbuiten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om woningen te bouwen op een bedrijventerrein aan de Kanaalstraat Oostzijde in Raalte. Het plangebied bestaat uit bedrijventerrein en een perceel braakland. Om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wetgeving met betrekking tot beschermde natuurgebieden, heeft Natuurbank Overijssel opdracht gekregen om te onderzoeken welke natuurwaarden in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde planten en dieren. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermd natuurgebied en -leefgebied van soorten in de omgeving negatief beïnvloed.

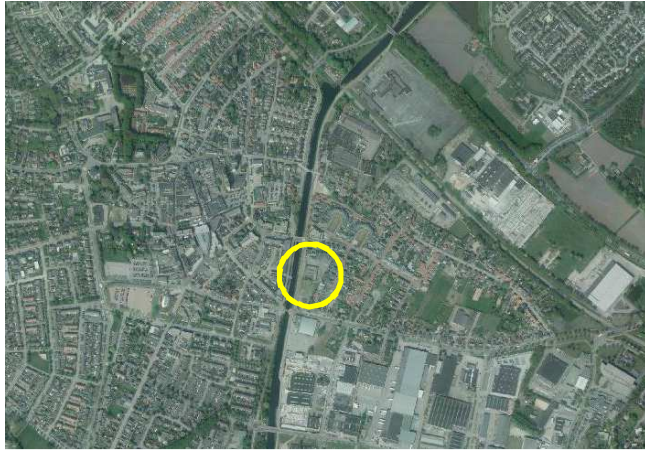
Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het onderzoeksgebied is gesitueerd aan de Kanaalstraat Oostzijde in Raalte. Het ligt in de woonkern van Raalte in de oksel van de Kanaalstraat Oostzijde en de Almelsestraat. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied met de gele cirkel weergegeven.

Situering van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit bedrijventerrein met bedrijfsgebouwen, erfverharding en een perceel braakland. De beide grote bedrijfsgebouwen aan de noordzijde zijn gebouwd met een straalconstructie en bekleed met betonnen gevelpanelen. In de zuidoosthoek staat een kantoorpand welke is gebouwd met een staalconstructie en bekleed met kunststofpanelen. Deze gebouwen hebben platte daken en zijn gedekt met bitumen. Aan de oostzijde van het onderzoeksgebied staan een zevental kleine gebouwen. Deze zijn deels gedekt met gebakken pannen en deels met golfplaat. De gebouwen zijn van hout of baksteen en sommigen zijn bekleed met zinken damwandplaten. Verondersteld wordt dat deze gebouwen geen dak- en wandisolatie hebben. Op enkele solitaire bomen na, ontbreekt opgaande beplanting en open water in het onderzoeksgebied.

Detailopname van het onderzoeksgebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit bestaat uit de sloop van alle bebouwing in het onderzoeksgebied, het bouwrijp maken van het gebied t.b.v. woningbouw inclusief ontsluiting, en de bouw van woningen en aanleg van een ontsluitingsweg. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld fase 1 (links) en fase 2 (rechts)

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door sloopwerkzaamheden
- Geluid, trillingen en lichtinvloed door bouwwerkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of bezette vogelnesten in de omgeving van het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

Er is sprake van de sloop van (voormalige) bedrijfsbebouwing en de nieuwbouw van woningen inclusief de aanleg van ontsluitingswegen. De invloedssfeer van deze voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. Mogelijk is tijdens de sloop- en bouwfase sprake van enige merkbaar effect van activiteiten buiten het onderzoeksgebied voor wat betreft de aspecten licht en geluid. Dit zijn zeer tijdelijke effecten die geen negatief effect hebben op flora- en faunasoorten - en beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

Ondanks dat de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt blijft tot het onderzoeksgebied, wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. De provincie Overijssel is bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied ligt niet in Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument-gebied. In een straal van twee kilometer ligt geen Natura 2000-gebied en geen Beschermd Natuurmonument-gebied (bron: Provincie Overijssel, 2014). Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is het (Habitatrichtlijngebied) Boetelerveld. Dit gebied ligt 2,8 kilometer ten zuidoosten van het onderzoeksgebied. Gelet op de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit en de afstand tussen het onderzoeksgebied en het Boetelerveld, wordt geconcludeerd dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect heeft op de duurzame instandhouding van dit gebied.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied wordt met de cirkel aangeduid, het Natura 2000-gebied met de gele kleur.

Conclusie

Er is geen nader onderzoek nodig en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden

4.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Op 3 juli 2013 hebben Provinciale Staten van Overijssel een gewijzigde begrenzing van de EHS vastgesteld als onderdeel van de Omgevingsvisie Overijssel. De EHS vormt het groen-blauwe raamwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Overijssel en wordt tevens beschouwd als sturingsinstrument voor het inzetten van gelden voor een kwaliteitimpuls voor natuur- en landschap. De beoordeling of de

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 18 december 2013 en 14 januari 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder matige weersomstandigheden (half bewolkt, geen neerslag, temperatuur 6 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 18 december 2013 en 14 januari 2014, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale Atlas van de zoogdieren (VZZ 2013)
- De zoogdieren van Overijssel (Douma et al. 2011)
- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2013)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek. De onderzoeksperiode ligt buiten de bloeitijd van sommige soorten. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat het onderzoek buiten de broedtijd van de meeste soorten is uitgevoerd. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten, evenals een beoordeling van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van soorten waarvan nesten, nestplaatsen en het functionele leefgebied jaar rond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar ongeschikt voor onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke hopen worden visueel geïnspecteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. In december bevinden amfibieën en reptielen zich in hun winterverblijfplaatsen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat het onderzoek buiten de vliegtijd van bepaalde soorten is uitgevoerd. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar libellen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vaatplanten;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;
- Amfibieën;

Het is niet onwaarschijnlijk om soorten uit de volgende soortgroepen aan te treffen:

- Vleermuizen (verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute);
- Vogels (gebouw bewonende soorten)
- Grondgebonden zoogdieren

5.3 Resultaten

Planten

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting (bedrijventerrein met erfverharding) en het gevoerde beheer maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten.

Broedvogels

Gebouwen en opgaande beplanting wordt door vogels benut om in te nestelen. Holle ruimten onder dakpannen of achter gevelbetimmeringen worden door soorten als Kauw, Holenduif, Zwart Roodstaart, Merel en Witte Kwikstaart benut om in te nestelen.

Nestplaatsen van vogels in het noordelijke gebouw.

Er zijn aanwijzingen gevonden dat Kauwen nestelen achter een gevelbetimmering van het noordelijke gebouw. Ook op andere plekken zijn sporen gevonden die erop duiden dat vogels een mogelijke nestplaats hebben om het gebouw.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn geen directe aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in de te slopen bebouwing hebben, maar de onderzoeksperiode en –methodiek zijn ongeschikt om daarover met zekerheid uitspraken over te doen. In de wintermaanden zijn de meeste zomerverblijfplaatsen verlaten waardoor eventuele externe sporen, zoals keuteltjes op de grond of rond de invliegopening (dwergvleermuis) niet zichtbaar zijn. In het onderzoeksgebied staan enkele gebouwen welke in potentie geschikt lijken als verblijfplaats voor vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Potentiële invliegopeningen voor vleermuizen. Een open dilatatievoeg (links) en openingen naar een spouw (rechts).

Verblijfplaatsen kunnen o.a. aangetroffen worden achter gevelbetimmeringen, loodslabben, in holle spouwmuren, open dilatatievoegen, gevelpannen en nokpannen.

Ligging van gebouwen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze worden met de rode lijn aangeduid.

Het onderzoeksgebied vormt geen foerageergebied van enig belang voor vleermuizen. Vleermuizen foerageren liefst langs bomenrijen en boomkruinen, (vochtige) hooilanden, ruige oevers en waterpartijen. Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement. Het vormt daarom geen essentieel onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen zoogdieren waargenomen. De inrichting, staat van onderhoud en het beheer maken het onderzoeksgebied tot een nagenoeg ongeschikte habitat voor (kritische) zoogdieren. Mogelijk komen soorten als konijn en egel incidenteel en in lage aantallen in het gebied voor. De grote gebouwen aan de noordzijde lijken in potentie geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikt habitat voor reptielen en amfibieën omdat het nagenoeg volledig bestaat uit gebouwen en erfverharding.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. De sloten in het onderzoeksgebied vormen een ongeschikt habitat voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Er nestelen ieder jaar vogels in de gebouwen. Uitgezonderd het kantoorpand aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied, vormen alle overige gebouwen een potentiële nestlocatie voor vogels. Dit zijn soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of nestplaats. Voor het verstoren van bezette nesten of het verwonden/doden van vogels kan op basis van de voorgenomen activiteit geen ontheffing verkregen worden. Om de voorgenomen activiteit in overeenstemming met de Ff-wet uit te voeren, dienen de gebouwen buiten de voortplantingstijd uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de gebouwen te slopen is september-maart. Overigens is niet de maand bepalend voor de vraag of er wel of niet gesloopt kan worden, maar de aan- of afwezig zijn van bezette vogelnesten. In de genoemde periode is de kans op bezette vogelnesten uiterst klein.

Zoogdieren; vleermuizen

Om de voorgenomen ingreep te toetsen op het effect op het leefgebied van vleermuizen, dan moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied kan hebben voor vleermuizen. Dit kan als vaste rust-/verblijfplaats of als vast leefgebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

Mogelijk worden de te slopen gebouwen gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen. Daarbij kan het gaan om een zomer-, paar-, winterverblijf of kraamkolonie voor soorten als de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geen inzicht verkregen worden in de functie van het gebouw als verblijfplaats voor vleermuizen. Vervolgonderzoek is vereist om antwoord te kunnen geven op de volgende onderzoeksvragen:

- Welke soort heeft een verblijfplaats in de woning?;
- Welke functie heeft de verblijfplaats?;
- Hoeveel dieren benutten de verblijfplaats?

Vervolgonderzoek naar de functie van de woning voor vleermuizen bestaat uit minimaal drie bezoeken in de zomer en mogelijk een aanvullend bezoek in het najaar als dwergvleermuizen daadwerkelijk een verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben.

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen buiten het onderzoeksgebied.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Het onderzoeksgebied heeft geen bijzondere betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. Gebouwen en erfverharding vormen een ongeschikte foerageerhabitat voor vleermuizen. Mogelijk worden windluwe plekken rondom de gebouwen tijdelijk benut om te foerageren tijdens perioden met harde wind en/of neerslag. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functionaliteit van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het onderzoeksgebied vormt geen verbindend onderdeel van een lijnvormig landschapselement. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op eventuele vliegroutes van vleermuizen buiten het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Met uitzondering van de Steenmarter, komen er in het onderzoeksgebied waarschijnlijk geen soorten voor die vermeld worden in tabel 2 en 3 van de Ff-wet. Mogelijk komen incidenteel enkele soorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet in het onderzoeksgebied voor. Dit betreft algemene soorten zoals konijn en egel. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Deze soorten komen incidenteel en in zeer lage dichtheden in het onderzoeksgebied voor. Er zijn geen extra maatregelen nodig in het kader van de algemene zorgplicht om te voorkomen dat deze soorten onnodig verwond of gedood worden.

Op basis van het uitgevoerde quickscan natuurwaardenonderzoek kan niets gezegd worden over de eventuele aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van de Steenmarter in de te slopen gebouwen. Sommige gebouwen zijn te hoog om daar op basis van een visuele inspectie iets van te kunnen zeggen. Mits de gebouwen gesloopt worden volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt een vrijstelling voor het slopen van een vaste verblijfplaats van deze soort. Indien de gebouwen buiten de broedtijd van vogels gesloopt worden, past de sloop binnen de algemene zorgplicht. Een eventuele verblijfplaats van de Steenmarter zal met vervolgonderzoek naar vleermuizen zeer waarschijnlijk aan het licht komen. De

voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet vereist.

Amfibieën en reptielen

Amfibieën en reptielen ontbreken in het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op reptielen en amfibieën in het onderzoeksgebied en de omgeving en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 3, mogelijk steenmarter (tabel 2).	<i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen.</i>	Deze soorten zijn mobiel. Geen nadere maatregelen in kader van zorgplicht vereist.
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Onbekend, mogelijk Kauw, Spreeuw, Zwarte Roodstaart, Witte Kwikstaart	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren.</i>	gebouwen slopen buiten broedseizoen
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen;	onbekend	Niet van toepassing	geen

functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)			
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Onbekend; mogelijk gewone dwergvleermuis / laatvlieger	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen.</i>	Nader onderzoek naar functie van de gebouwen voor vleermuizen vereist.
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen (aantasting van) tabel 2+3-soorten	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De inrichting en het gebruik maken het onderzoeksgebied tot een habitat dat voor de meeste beschermde planten- en diersoorten ongeschikt is. Toch zijn er bepaalde diersoorten die de gebouwen als vaste rust- of voortplantingsplaats benutten, waaronder sommige vogelsoorten en mogelijk vleermuizen en de steenmarter.

Er nestelen ieder voorjaar vogels in de gebouwen. Dit zijn soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten volgens de Ff-wet strikt beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Om de gebouwen te slopen in overeenstemming met de Ff-wet, dienen deze buiten de voortplantingsperiode gesloopt te worden. De meest geschikte periode om de gebouwen te slopen is september-februari.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van één of meerdere verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten worden. Sommige gebouwen in het onderzoeksgebied lijken in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode en met behulp van een batdetector, kan duidelijkheid verschaffen in de functie die het onderzoeksgebied voor vleermuizen heeft. Vervolgonderzoek naar vleermuizen is gebonden aan seizoenen en dient uitgevoerd te worden in de periode mei/juni tot medio augustus. Voor de overige soorten die in het onderzoeksgebied voorkomen geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. De dichtheden zijn dusdanig laag dat er geen nadere maatregelen genomen hoeven te worden in het kader van de algemene zorgplicht. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten en/of functioneel leefgebied van soorten met een verblijfplaats buiten het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe omgeving van beschermd natuurgebied of de EHS. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt zich tot het onderzoeksgebied en heeft geen negatief effect op gebieden erbuiten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied of de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden, er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
dunnen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
verwijderen opslag / exoot, nazorg	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
heg afzetten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
knotten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
opsnoeien / opkronen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam wintersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam zomersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
bomen met winterslaapplaats vogels	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen paarplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
das	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker struweel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
maaieren droog schraalgrasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wateren												
poel opschonen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker wateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad kleinschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad grootschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
winterverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

